

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เกษตรกรไทยในปัจจุบันมีความเป็นอยู่ค่อนข้างดีหลังมีฐานะยากจน ส่วนหนึ่งมาจากการศึกษาต่ำ ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พยายามแก้ไขปัญห เพราะเห็นว่าถ้าให้เกษตรกรดำเนินการ โดยลำพังตนเองแล้วก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นเพื่อการค้าดำเนินการประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายจึงได้มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรมาเป็นนโยบายในการพัฒนาประเทศ เพราะเห็นว่าถ้าเกษตรกรสามารถรวมกลุ่มได้แล้วจะทำให้การผลิต และผลผลิตต่าง ๆ จำหน่ายได้ในราคาสูงและป้องกันปัญหาพ่อค้าคนกลาง

กิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร เช่น การดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ภายในของกลุ่มเกษตรกรในประเทศไทยได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 โดยการจำแนกกลุ่มเกษตรกรออกเป็น 3 ระดับชั้นด้วยกันคือ ระดับชั้นที่ 1 กลุ่มเกษตรกรดีเด่น มีจำนวน 653 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 17 ของกลุ่ม ระดับชั้นที่ 2 กลุ่มเกษตรกรกำลังพัฒนา มีจำนวน 1,075 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 2 ของกลุ่มทั้งหมด ระดับชั้นที่ 3 กลุ่มเกษตรกรที่ต้องยังปรับปรุง มีจำนวน 2,111 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 55 ของกลุ่มทั้งหมด การมีกลุ่มระดับชั้นที่ 1 เพียง 653 กลุ่ม นั้น นับว่ามีปริมาณน้อยมาก ถ้าหากไม่มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรอย่างจริงจังแล้ว อาจทำให้การเกษตรล้มเหลวได้ กลุ่มเกษตรกรอำเภอจอมทอง เป็นกลุ่มที่ดั่งขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดซื้อวัสดุการเกษตรต่าง ๆ เช่น ปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช และเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อป้องกันไม่ให้กลุ่มเกษตรกรต้องซื้อวัสดุดังกล่าวในราคาสูงขึ้นและให้ได้รับวัสดุการเกษตรที่แท้จริงไม่มีการปลอมปน เช่น ในเรื่องของปุ๋ย เป็นต้น นอกจากนี้กลุ่มเกษตรกรยังได้มีการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม เช่น มีการรวมหุ้นซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานคล้าย ๆ กับสหกรณ์มีการกู้ยืมเงินของสมาชิกกลุ่ม และร่วมทุนในกิจการต่าง ๆ ตลอดจนรวบรวมผลผลิตต่าง ๆ ของกลุ่มในการจำหน่ายเพื่อป้องกันไม่ให้พ่อค้าคนกลางเอาเปรียบ

กลุ่มเกษตรกรในอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งหมด 7 กลุ่ม โดยแบ่งเป็นกลุ่มเกษตรกรขั้นดี จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มเกษตรกรขั้นพอใช้ จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มเกษตรกรขั้นปรับปรุง จำนวน 2 กลุ่ม โดยกลุ่มที่อยู่ในขั้นดีและขั้นพอใช้มีกิจกรรมการค้าดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง แต่กลุ่มเกษตรกรขั้นปรับปรุงไม่มีกิจกรรมการค้าดำเนินธุรกิจหรือมีเพียงเล็กน้อย

ดังนั้นการศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ต่อการดำเนินงานของของกลุ่มเกษตรกรชั้นดีและชั้นพอใช้จะทำให้ทราบแนวทางในการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความรู้สึกพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรว่ากลุ่มเกษตรกรทั้งกลุ่มเกษตรกรชั้นดีและชั้นพอใช้มีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อจะได้เป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานด้านธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ
2. เพื่อทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิก ต่อการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรในอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร สามารถใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการบริหารงานได้เหมาะสมและสอดคล้องกับความพึงพอใจของสมาชิก เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานส่งเสริมการเกษตร จะมีความเข้าใจในปัญหาของกลุ่มเกษตรกรในเรื่องการดำเนินงานได้ดียิ่งขึ้น สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เพื่อการวางแผนส่งเสริมการเกษตร และธุรกิจการเกษตรให้กับกลุ่มเกษตรกรต่อไป

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานระดับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จและกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ประสบความสำเร็จที่มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยเรื่องนี้ศึกษาเฉพาะความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรอำเภอจอมทอง จำนวน 5 กลุ่ม สมาชิก 1,785 คน เป็นกลุ่มนิติบุคคลดำเนินการจัดการตั้งโดยกรมส่งเสริมการเกษตร

2. ผู้ให้ข้อมูลคือ บุคคลที่เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรตามทะเบียนรายชื่อ ของกลุ่มเกษตรกร จำนวน 5 กลุ่ม โดยแยกออกเป็น 2 ชั้น ดังนี้

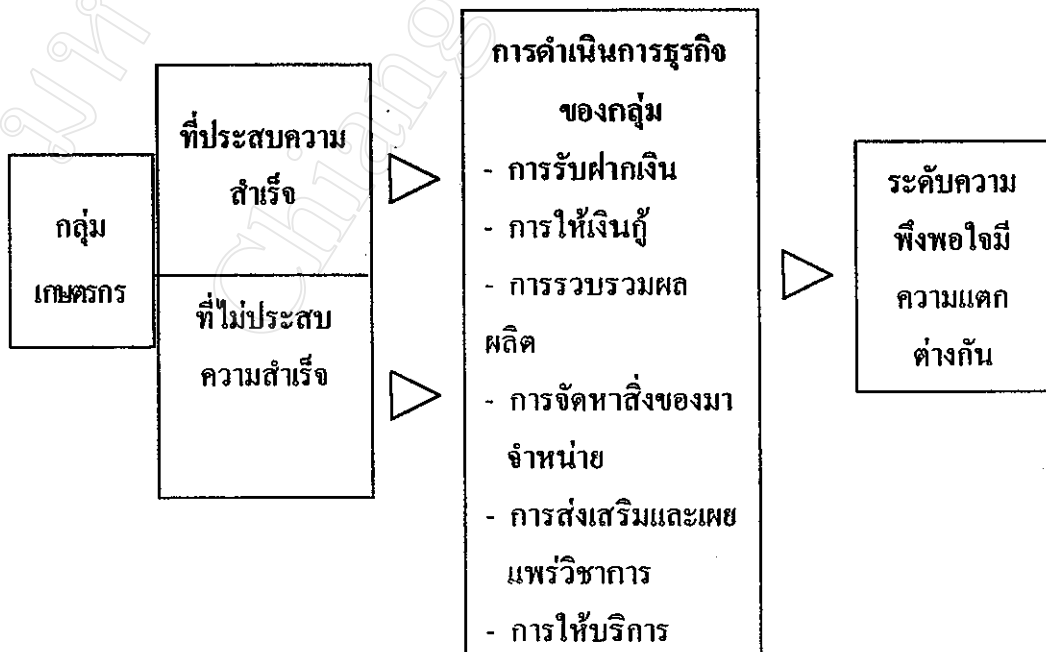
กลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ มีจำนวน 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มเกษตรกรทำนาบ้านหลวง สมาชิก 573 คน
2. กลุ่มเกษตรกรทำนาสบเตี๊ยะ สมาชิก 409 คน
3. กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเปะ สมาชิก 437 คน

กลุ่มเกษตรกรที่ไม่ประสบความสำเร็จ มีจำนวน 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มเกษตรกรทำสวนสบเตี๊ยะ สมาชิก 160 คน
2. กลุ่มเกษตรกรทำสวนช่วงเปา สมาชิก 206 คน

3. กรอบแนวความคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

“กลุ่ม”

ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2525:63) หมายถึง คน สัตว์ หรือสิ่งของต่าง ๆ ที่รวมกันเป็นกลุ่มหรือก้อน นอกจากนี้ สถิต นิยมญาติ (2524: 101-102) ยังได้อธิบายว่ากลุ่มนั้น คือ การที่บุคคลสองคน หรือมากกว่าสองคนขึ้นไปเกี่ยวข้องกับปะทะสัมพันธ์ซึ่งกันและกันภายใต้แควดวงของวัตถุประสงค์ร่วมกัน

“กลุ่มเกษตรกร”

ตามความหมายของ ปัญญา หิรัญรัศมี และ สมศักดิ์ สุระวดี (2526:146) กล่าวว่า กลุ่มเกษตรกรหมายถึง การรวมกันหรือผนึกกำลังในด้านความคิดกำลังกาย กำลังทรัพย์และจิตใจของบุคคลในตำบลที่มีอาชีพเดียวกันรวมกัน

“กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร”

หมายถึง ภรรยาของเกษตรกรหรือบุตรหลานของเกษตรกรที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป และพ้นจากสมาชิกยุวกะชากร ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปรวมตัวกันขึ้นในด้านความคิด กำลังกาย กำลังทรัพย์ และจิตใจ เพื่อร่วมกันทำงานช่วยกันแก้ไขปัญหาและปรับปรุงสภาพชีวิตของครอบครัวเกษตรกรในด้าน เกษตรกรรม และความเป็นอยู่ให้มีรายได้ดีขึ้น สุขภาพอนามัยสมบูรณ์ มีความมั่นคงของชีวิตครอบครัว อันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนของเกษตรกรให้ดียิ่งขึ้น เป็นผลสืบเนื่องช่วยให้เศรษฐกิจของชาติดีขึ้นด้วย

“ความพึงพอใจ”

เป็นลักษณะนามธรรมเป็นเรื่องของจิตใจที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับกลุ่ม สังคมหรือมวลชน หรือบุคคลกับสิ่งของต่าง ๆ ที่มีทัศนคติต่อสิ่งเหล่านั้น ซึ่งอาจเป็นความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจก็ได้โดยการใช้สถิติปัญหาหรือ

ความรู้ (Cognition) ความรู้สึก (Effection) และการปฏิบัติ (Psychomotor) มาเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจของตนเองการตัดสินใจจะมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมบุคคลเหล่านั้น

การดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร หมายถึง การที่คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรดำเนินธุรกิจร่วมกันตามต้องการ เพื่อเสริมสร้างฐานะความมั่นคงให้ตนเองและครอบครัว ตลอดจนร่วมกันพัฒนาการเกษตรและเศรษฐกิจ เศรษฐกิจสังคมแก่หมู่บ้านและท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า แบ่งเป็น

กลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ หมายถึง กลุ่มเกษตรกรที่มีผลการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องมีการจัดการที่ดี ฐานะทางการเงินมั่นคง และได้กำไรจากการดำเนินธุรกิจ

กลุ่มเกษตรกรที่ไม่ประสบความสำเร็จ หมายถึง กลุ่มเกษตรกรที่มีผลการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ยังมีการจัดการไม่ค่อยดี มีฐานะทางการเงินไม่มั่นคง และได้กำไรจากการดำเนินธุรกิจไม่มากนัก

ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร หมายถึง ระดับความพอใจที่วัดได้จากความรู้สึก หรือประสบการณ์ของสมาชิก ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร

ปัญหาของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร หมายถึง ระดับปัญหาที่สมาชิกประสบภัย สภาพการณ์ในกลุ่มเกษตรกรนั้นอย่างแท้จริง ในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ ของกลุ่มเกษตรกร